

Dosarul nr. 2ra-1335/22
2-19124597-01-2ra-20092022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Mardari
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, O. Cojocaru, A. Panov

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Stegărescu,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Stegărescu împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la obligarea operatorului la încheierea contractului de furnizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, repararea prejudiciului moral și achitarea despăgubirii pentru timpul de muncă pierdut,

împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ion Stegărescu și s-a menținut hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins acțiunea depusă de Ion Stegărescu, ca fiind neîntemeiată,

constată:

La 29 iulie 2019, Ion Stegărescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” (în continuare SA „Apă-Canal Chișinău”) cu privire la obligarea operatorului la încheierea contractului de furnizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, repararea prejudiciului moral și achitarea despăgubirii pentru timpul de muncă pierdut.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 06 noiembrie 2017, a devenit proprietarul apartamentului XXX.

La 20 iunie 2019, s-a adresat SA „Apă-Canal Chișinău” cu cerere privind încheierea contractului individual de furnizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare. Însă, prin răspunsul din 18 iulie 2019, operatorul de servicii publice SA „Apă-Canal Chișinău” a refuzat încheierea acestui contract, motivând prin neîntrunirea tuturor condițiilor prevăzute de Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Reclamantul a menționat că nu este de acord cu răspunsul SA „Apă-Canal Chișinău” și a considerat refuzul de a încheia cu el contract individual de

furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare contravine prevederilor art. 29 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 303/2013.

Reclamantul Ion Stegărescu a solicitat prin cererea de chemare în judecată obligarea SA „Apă-Canal Chișinău” la încheierea contractului de furnizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, încasarea din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și încasarea despăgubirii pentru timpul de muncă pierdut.

Prin hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ion Stegărescu, ca fiind neîntemeiată (f.d. 100, 106-110).

La 22 aprilie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Ion Stegărescu a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel împotriva hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 104, 105).

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ion Stegărescu și s-a menținut hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 161, 162-167 recto-verso).

În consolidarea soluțiilor instanțele inferioare au reținut că la data depunerii cererii de încheiere a contractului de către Ion Stegărescu (20 iunie 2019), cât și la data emiterii răspunsului de SA „Apă-Canal Chișinău”, cadrul normativ care ar reglementa încheierea contractelor individuale de furnizare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare nu era definitivat, nefiind aprobate actele normative subordonate legii în domeniul de referință. Or, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică abia la 27 septembrie 2019 a aprobat Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 355/2019 (în vigoare din 29 decembrie 2019). Iar, contractul-cadru de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, deși a fost aprobat prin hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 359 din 27 septembrie 2019, a fost pus în aplicare începând cu 01 mai 2020.

Astfel, în opinia instanțelor inferioare, cadrul normativ care ar reglementa încheierea contractelor individuale de furnizare/prestare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare cu proprietarii apartamentelor din blocurile locative nu era definitivat, nefiind aprobate actele normative subordonate legii în domeniul de referință.

În mod distinct, instanțele inferioare au remarcat că, la 26 octombrie 2020, SA „Apă-Canal Chișinău” a încheiat cu Ion Stegărescu contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 32785 (f.d. 59-65).

Ba mai mult ca atât, până la încheierea contractului individual nr. 32785 din 26 octombrie 2020, reclamantul Ion Stegărescu a beneficiat de serviciul de alimentare cu apă și de canalizare în baza contractului de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 53021701 din 07 martie 2019, încheiat între SA „Apă-Canal Chișinău” și Asociația Coproprietarilor în Condominiu nr. 55/701.

În partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, instanțele inferioare au notat că reclamantul Ion Stegărescu nu a explicat prin ce s-a manifestat pretinsul prejudiciu moral suportat, precum și nu a administrat conform prevederilor art. 117 și art. 118 din Codul de procedură civilă probe care ar demonstra că acesta a suportat careva suferințe morale, stare de indignare, disperare, nervozitate, jignire, starea de disconfort psihic, determinate de acțiunile SA „Apă-Canal Chișinău”. Așa, compensația pretinsă de reclamantul Ion Stegărescu pentru presupusul prejudiciu moral suportat a fost apreciată de către instanțele inferioare ca fiind nejustificată și neîntemeiată, deoarece simpla invocare a suferințelor morale nu justifică despăgubirea acestora.

La fel, instanțele inferioare au apreciat ca fiind neîntemeiată și pretenția reclamantului Ion Stegărescu cu privire la încasarea despăgubirii pentru timpul de muncă pierdut, deoarece aceasta este o pretenție subsecventă solicitărilor de bază.

La 23 august 2022, Ion Stegărescu a declarat recurs împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii sau, după caz, trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, suplimentar invocând că instanțele inferioare au interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material, iar în consecință au dat apreciere greșită circumstanțelor din speță.

Recurentul a reiterat că, prin prisma art. 29 alin. (4) lit. a) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303/2013, SA „Apă-Canal Chișinău” avea obligația de a încheia cu el contract individual de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

În opinia recurentului, modificările operate ulterior la art. 29 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 303/2013 prin Legea nr. 322 din 30 noiembrie 2018, în vigoare de la 08 martie 2019] nu absolvă operatorul de obligația de a încheia contract individual cu fiecare proprietar de apartament din bloc în parte, la inițiativa uneia dintre părți, în termen de 30 de zile, conform hotărârii ANRE nr. 271 din 16 decembrie 2015 și a Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care în acel moment era în vigoare, fiind abrogate abia la 01 mai 2020.

Recurentul a menționat că instanțele inferioare nu au dat apreciere faptului că, potrivit cadrului legal în vigoare la momentul adresării sale către SA „Apă-Canal Chișinău”, ultima avea obligația în termenii prevăzuți de lege să încheie contract individual de prestarea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, indiferent de faptul dacă între SA „Apă-Canal Chișinău” și Asociația Coproprietarilor în Condominiu nr. 55/701, din care face parte și Ion Stegărescu, a fost încheiat contract de prestare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare.

Cu titlu subsecvent, recurentul a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului său precum că prima instanță nu era în drept să primească și urma să restituie referința și actele anexate la aceasta depuse de către SA „Apă-

Canal Chișinău” peste termenul stabilit prin încheierea din 30 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

Prin referința din 06 octombrie 2022, intimata SA „Apă-Canal Chișinău” a solicitat declararea ca fiind inadmisibil a recursului lui Ion Stegărescu împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii v. Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard

v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 05 mai 2022. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „cristian.adam@justice.md”, decizia motivată din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului în mod electronic la 06 iulie 2022 (f.d. 168).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 23 august 2022 (f.d. 174).

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Ion Stegărescu rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se în esență la reiterarea temeiurilor de fapt și de drept ale speței, similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând

determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Ion Stegărescu nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson v. Olanda*, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Ion Stegărescu nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Ion Stegărescu a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „*Levages Prestations Services*” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher v. Cehia*, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ion Stegărescu împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ion Stegărescu împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas